

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

פלגל חפציבה שותפות רשומה מוגבלת – חוליות תעשיות פלסטיקה שותפות רשומה מוגבלת

1. פתח דבר

ביום 25 במאי 2000 הגיעה לרשות ההגבלים העסקיים בקשה למתן פטור מהצורך באישור הסדר כובל בבית הדין להגבלים עסקיים, בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: "החוק"). הפטור המבוקש עניינו הסכם להקמת תאגיד שיווק משותף, בבעלות שווה (להלן: "התאגיד המשותף"), בין פלגל חפצי-בה שותפות רשומה מוגבלת (להלן: "פלגל"), לבין חוליות תעשיות פלסטיקה שותפות רשומה מוגבלת (להלן: "חוליות") - שתי החברות העוסקות בייצור, יבוא ושיווק מוצרי פלסטיק.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. הצדדים

חוליות, שותפות רשומה מוגבלת בבעלות קיבוץ שדה נחמיה, עוסקת בייצור, ברכישה, ביבוא ובשיווק מוצרי פלסטיק שונים. עיקר פעילותה ייצור צנרת ביוב וצנרת להובלת מי שפכים חמים וקרים ושיווקם (להלן: "מוצרי הצנרת"). את מוצרי הצנרת להובלת שפכים ביתיים מייצרת חוליות משני פולימרים שונים, פוליפרופילן (להלן: "PP") ופוליוויניל כלוריד (להלן: "PVC"), ואת מוצרי הצנרת להובלת ביוב מייצרת חוליות מ-PVC בלבד. חוליות אף משווקת תאי בקרה לביובים (שוחות ביוב) המיוצרים על ידי חברת פולי-סיב בע"מ (להלן: "פוליסיב") מפולימר המורכב מפוליאיתילן בצפיפות גבוהה (להלן: "HDPE").

לחוליות פעילות ייצור נוספת, אשר לא תשווק באמצעות התאגיד המשותף, בתחומים אחרים דוגמת מוצרי משרד, ציוד אחסון, עגלות רפואיות, צנרת לאספקת מים בלחץ וצינורות להולכת כבלי טלפון.

פלגל, שותפות רשומה מוגבלת בבעלות קיבוץ חפציבה, עוסקת אף היא ביצור, ברכישה, ביבוא ובשיווק מוצרי פלסטיק שונים. עיקר פעילותה ייצור צנרת פלסטית (ואביזרים הנלווים לה) המשמשת להובלת מים ביתית ולהובלת שפכים (להלן: **"מוצרי הצנרת"**). הצנרת לאספקת מים ביתית מיוצרת ברובה מפולימר בשם פוליבוטילן (להלן: **"PB"**), המשווקת תחת שם המותג **"גלרון"**, וכן מפולימר המורכב מפוליאתילן מצולב (להלן: **"PEX"**). הצנרת להובלת שפכים מתוצרתה של פלגל מיוצרת מ-HDPE, ומשווקת תחת השם המסחרי **"מובילית"**. את מרבית המוצרים הנלווים לצנרת מייבאת פלגל, וחלק נכבד מנפח פעילותה של פלגל אשר תשווק באמצעות התאגיד המשותף מהווים המחברים המיובאים.

3. ההסכם

התאגיד המשותף ישמש כצינור שיווק עבור מוצרי הצנרת של חוליות ומוצרי הצנרת של פלגל, המיוצרים, מיובאים או נרכשים על ידי כל צד בנפרד באופן עצמאי.

הצדדים לתאגיד המשותף יקנו לו את זכויות השימוש במוצרי מוצריהם ובשמותיהם, כאשר העברת הבעלות לתאגיד המשותף במוצרים אלה תיעשה רק עם מכירתם לצרכן הסופי על ידיו, ורק במועד זה יחוייב התאגיד המשותף לשלם עבורם. התשלום עבור כל מוצר יינתן לאותו צד לתאגיד המשותף ששקד על ייצורו או ייבואו של המוצר. כל צד לתאגיד המשותף ימשיך לתמחר את מוצריו באופן עצמאי, יקבע את תנאי מכירתם, וייהנה אך ורק מרווחי מוצריו בניכוי הוצאות התפעול של התאגיד המשותף הנדרשים לשם הפעלתו.

בראש התאגיד המשותף יעמוד מנכ"ל חיצוני, שיהיה כפוף לנציגי שני הצדדים, ועובדי התאגיד המשותף יהיו עובדי הצדדים. התאגיד המשותף ינהל מערכת חשבונאית עצמאית, אולם ניהול החשבונות יינתן כשירות על ידי חוליות במחיר שיוסכם בין הצדדים, כאשר למנכ"ל התאגיד המשותף הזכות להפסיק לקבל את שירותי החשבונאות מחוליות בכל עת. התאגיד המשותף אף יעשה שימוש במחסני חוליות, בשירותי ההפצה של חוליות ובשירותים הנלווים לשני אלה (כגון שימוש באנשי מכירות, באנשי מחסן, ברכבי ההובלה ובשירותי שדה), בעבור תשלום שייקבע על ידי הצדדים.

הסכם המיזם המשותף נחתם לתקופת נסיון של שנה אחת, כאשר כל צד רשאי להפסיקו בכל עת לאחר מתן הודעה מראש לצד השני.

4. הכבילות

לפי ההסכם יהווה התאגיד המשותף את המפיץ הבלעדי של מוצרי פלגל וחוליות הכלולים במסגרת ההסכם, והצדדים יהוו את הספק הבלעדי של התאגיד המשותף בכל הנוגע למוצריהם. בהתאם לכך מתחייב התאגיד המשותף כי הוא לא יפיץ ו/או ישווק מוצרים דומים ו/או מתחרים למוצרי הצדדים, ואילו הצדדים מתחייבים כי לא ימכרו את מוצריהם אלא לתאגיד המשותף. עוד נקבע, כי אין מניעה שצד אחד יתחרה במישרין במשנהו, הן בתקופת קיומו של ההסכם, והן לאחריו.

הצדדים מסכימים ביניהם כי תינתן להם על ידי התאגיד המשותף זכות סירוב ראשונה לספק שירותים משירותים שונים, אם התאגיד המשותף יחליט לקבל איזה מן מהשירותים מגורם חיצוני לו.

כל הרחבת מסגרת שיתוף הפעולה בין הצדדים תהיה טעונה אישורים והיתרים מהגורמים והרשויות המתאימים.

5. השוק הרלוואנטי

הצדדים התייחסו בבקשתם לשוק הצנרת מפלסטיק המשמשת לבניה ולתשתיות כשוק הנפרד משוק הצנרת המיוצרות מפלדה, נחושת ובטון והמשמשות אף הן לאותן המטרות. לצורך הדיון הנערך כאן ראיתי לנכון לאמץ את גישת הצדדים ולראות בשוק הצנרת מפלסטיק המשמשת לבניה ולתשתיות שוק נפרד שכן גישה זו היא הגישה המחמירה עם הצדדים.¹

בתחום צנרת הפלסטיק לבניה ולתשתיות לא קיימים חסמי יבוא בצורת היטלים או מכסים, אולם המוצרים נבחנים לשם בדיקת התאמתם לדרישות תקינה ישראליות. כמו כן, מפאת נפחם הרב של המוצרים יקר ליבואם, והיקף היבוא קטן מאד ועיקרו במוצרים הנלווים (כגון מחברים) ולא בצנרת עצמה.

כפי שפורט לעיל נחלקת הצנרת הפלסטית למספר סוגים, כאשר סוגי הפלסטיק השונים נבדלים אלה מאלה באיכותם, במחירים ובתכונותיהם השונות. צנרת הפלסטיק אף נחלקת בהתאם לסוגי שימושים שונים, כפי שיפורט להלן.

צנרת להובלת מים ביתית: בין צדדי המיזם המשותף לא קיימת כיום תחרות בתחום ייצור ושיווק צנרת להובלת מים ביתית, ורק חברת פלגל מייצרת צנרת פלסטית לשימוש זה.² היצרנים האחרים בשוק הם מוצרי פלסטיק שער הגולן (שותפות מוגבלת בבעלות קיבוץ שער הגולן) וחברת בנית אחזקות בע"מ. עם זאת, בכוונתה של חוליות לייצר צנרת להובלת מים ביתית בעתיד, וצנרת זו עשויה להוות תחרות למוצרי פלגל בחלק מן השוק להובלת מים ביתית.³

צנרת להובלת שפכים ביתיים: כפי שנאמר לעיל משמשת צנרת זו להובלת שפכים ביתיים אל צנרת הביוב המרכזית ומתאפיינת בקטרים קטנים יחסית. שני הצדדים למיזם מייצרים כיום צנרת למטרה זו אולם כל צד מתמקד בשוק מוצר שונה: בעוד שחוליות מייצרת צנרת העשויה מ-

¹ בתחום **צנרת להובלת מים ביתית** מהווה הצנרת הפלסטית כ-50% מהשוק, וצנרת המתכת (פלדה ונחושת) משמשת בחצי הנותר; בתחום **הצנרת להובלת שפכים ביתיים** מהווה הצנרת הפלסטית כ-80% מהשוק וצנרת המתכת מהווה את יתרתו, כאשר לרוב צנרת המתכת תחליפית לצנרת הפלסטית; **צנרת הביוב** בישראל מיוצרת ברובה מבטון (80%) עם זאת, בשל החספוס בצנרת הבטון, לרוב היא אינה תחליפית לצנרת הפלסטית (ומשמשת בעיקר לניקוז), ומשום כך ראוי להתייחס לצנרת הפלסטית כאל שוק נפרד; גם בתחום **שוחות הביוב** נחלק השוק לפלסטיק ולבטון, אולם אין בידי הצדדים נתונים על התפלגות המכירות בין שני שווקים אלו.

² חברת פלגל מייצרת צנרת להובלת מים ביתית משני חומרי פלסטיק הדומים בתכונותיהם: PB ו-PEX, כאשר הצנרת המיוצרת מ-PB מהווה את החלק הארי מכלל צנרת המים המשווקת על ידי פלגל.

³ בכוונתה של חוליות לייצר צנרת זו מפוליפרופילן רנדום (להלן: "PPR") המשמש להובלת מים קרים ומים חמים עד לטמפרטורה של 70 מעלות צלסיוס, בעוד שצנרת ה-PB וה-PEX של פלגל מיועדת לשמש להובלת מים המגיעים כדי לטמפרטורה של 95 מעלות צלסיוס. לפיכך תהווה הצנרת המיוצרת מ-PPR תחליף טוב רק מקום שהתקן מתיר בה שימוש. כמו-כן שוקלת חוליות אפשרות לייצר צנרת זו מ-SP המשלב פלסטיק ומתכת, ולא בכל המקרים ניתן להתייחס אליה כאל תחליף ל-PB ו-PEX.

PP ומ-PVC, פלגל מתמקדת בייצור צנרת להובלת שפכים מ-HDPE. אמנם מבחינה פונקציונאלית יכולים מוצרי הצדדים להיות תחליפיים אלו לאלו, אולם משום שצנרת ה-HDPE איכותית ויקרה יותר, ובשל שימושים נוספים שלה אין מוצרי הצדדים מהווים תחליפים סבירים האחד לשני.⁴

היצרנים האחרים העוסקים בתחום זה הם פלס שיווק מוצרי צנרת בע"מ (להלן: "פלס"), ל.מ. ליפסקי בע"מ, ש.אל ציוד טכני בע"מ וקומבה בע"מ.

צנרת להובלת ביוב: צנרת להובלת ביוב מובילה שפכים, החל מיציאתם מצנרת השפכים ועד למאגרי הניקוז. צנרת זו מתאפיינת בקטרים גדולים יותר מקטרי הצנרת להובלת שפכים. בין הצדדים למיזם המשותף לא קיימת תחרות בשוק זה שכן רק חוליות מייצרת ומשווקת לשוק זה. היצרנית העיקרית הנוספת בשוק זה היא פלס.

שוחות לביוב: שוחות הביוב מהוות בריכות ביוב לניקוז הצינורות המשמשים להובלת ביוב. מטרת השוחות לאפשר גישה לקווי הצנרת לצורך טיפול שוטף ולצורך חילוץ סתימות. שני הצדדים אמנם אינם עוסקים בייצור שוחות לביוב אולם חוליות עוסקת בשיווק שוחות מתוצרתה של חברת פוליסבי. היצרנים האחרים בתחום זה הם חברת חופית קיבוץ כנרת בע"מ וחברת רומולד טכנולוגיות בע"מ המשווקת על ידי פלס.

6. השפעת ההסכם על התחרות

הצדדים הדגישו בבקשתם כי מוצריהם מיוצרים מחומרים פלסטיים שונים, ברובם אינם מתחרים אחד בשני, ולרוב משמשים למטרות שונות ולשווקים שונים. אכן, בדיקות צוות הרשות מעלות כי בין מוצרי הצדדים לתאגיד המשותף כמעט שלא קיימת חפיפה, וכי תחרות ישירה מתקיימת רק בתחום הצנרת להובלת שפכים ביתיים, כאשר אף בתחום זה מוצרי שני הצדדים נבדלים במחירים ובאיכות. מהאמור לעיל עולה כי הקמת התאגיד המשותף אינה צפויה להשפיע באופן שלילי על התחרות בענף. הקמתו תאפשר לצדדים פריסה טובה יותר של מערך השיווק ושיפור בסל המוצרים המוצעים ללקוח, מבלי לפגוע בתחרות בין צדדי המיזם, בין היתר נוכח מבנה המיזם לפיו יהנו הצדדים כל אחד מרווחי מוצריהם. הצדדים גם לא הגבילו האחד את השני בשיווק מוצרים עתידיים שיווצרו או ייובאו על ידם.

הכבילות שבהסכם נלוות והכרחיות לשם הפעלת מיזם משותף מהסוג שבפנינו.

אמנם, יש נסיבות בהן הקמת תאגיד שיווק בעל סל מוצרים רחב עלולה לטמון בחובה חשש לפגיעה בתחרות. עם זאת, בענייננו, עיקר המוצרים הייחודיים של הצדדים הם מוצרים שוליים או כאלה הנהנים מתחליפים סבירים בשוק, ולפיכך לא קיים חשש של קשירה ומינוף כוחו של התאגיד המשותף.

⁴ צנרת מ-PP ומ-PVC מהווה 70% מצנרת הפלסטיק, וצנרת ה-HDPE כ-30%.

7. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה הוא לחמש שנים מיום מתן החלטתי זו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

ד"ר דוד תדמור
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ט' באב התש"ס
10 באוגוסט 2000